

Shiagari, Shimegai! kiezen voor de toekomst

Een Koi kopen voor de toekomst. Het is iets waar elke hobbyist wel een uitdaging in ziet. Waar een gerijpte topkoi kopen een ‘koud kunstje’ is, vergt de aanschaf van een éénjarige Koi heel wat meer van je kennis over Koi. Je kan je vijver dan nog zo goed voor elkaar hebben, als het ten aanzien van het potentieel tekortschiet, heb je nog steeds niets gewonnen. Hoe je kwaliteit op jonge leeftijd herkent, wordt in dit artikel door Mike Snaden uit de doeken gedaan.

TEKST & FOTO'S MIKE SNADEN

Bij de aanschaf van een Koi, ongeacht welke grootte, let je er in de eerste plaats op of de verhoudingen wel kloppend zijn. Wat is je algemene indruk van de Koi? En zijn de kop en het lichaam wel in de juiste proporties? Daarnaast let je natuurlijk op het volume. In dit kader is het echter niet zo dat een dikke Koi meteen ook een goede bouw heeft. Onthoudt goed: een goede bodyshape is meer dan volume alleen.

Wees er verder op bedacht dat de lichaamsbouw van jonge Koi vaak moeilijk te beoordelen is, omdat er van volume nog niet echt sprake kan zijn. Het ‘frame’ van de Koi gaat immers pas de breedte in met het verstrijken van de jaren. Het is hierom dat het kopen van een éénjarige Koi een stuk moeilijker is dan de aanschaf van een nisai of sansai. Door de verschillende onderdelen van de lichaamsbouw apart te beschrijven, is dit enigszins abstracte kwaliteitscriterium toch te concretiseren. De juiste keuze komt zo steeds dichterbij...

■ De kop

Het bestuderen van de kop van een Koi en begrijpen wat dit voor implicaties heeft voor de evolutie van de bodyshape wordt gemakkelijker door deze te vergelijken met die van de andere vissen in de

bowl. Een goede kop is breed en lang, is voorzien van een brede, goed geproportioneerde bek en kijkt met ogen die niet te dicht bij de bek geplaatst zijn. De ogen staan verder niet te dicht bij elkaar en kijken de toeschouwer als het ware aan. Een Koi met ogen die aan de zijkant van de kop zijn geplaatst, oogt veelal minder aantrekkelijk.

In het westen worden veel Koi gezien met een smalle of gedrongen kop, met ogen die te dicht op de bek zijn geplaatst. Ook zijn ‘papegaaienbekken’ vrij algemeen. Vermijd dit soort Koi: ze bereiken slechts zelden een grootte die de koper tevreden stelt. Een ander aspect waar je je oog op zou moeten laten vallen, is de onderkaak van een Koi. Wees er zeker van dat het kaakbot vrij is van misvormingen. Let verder op de kieuwdeksels, die de vorm van de kop moeten volgen en niet mogen opbollen, uitsteken of krom staan.

“Laat je niet misleiden door een eventuele ‘bult’ achter de kop: dit is geen jitai en heeft geen invloed op de uiteindelijke grootte van de vis.”

■ Jitai

Jitai betekent 'hoogte' en verwijst naar de hoogte van het lichaam van een vis. Laat je niet misleiden door een eventuele 'bult' achter de kop: dit is geen jitai en heeft geen invloed op de uiteindelijke grootte van de vis. Jitai heeft betrekking op de hoogte van het lichaam tussen de kop en het hoogste punt van de ruglijn. Is hier sprake van een sterk gekromde lijn, dan heb je gevonden waar je naar zoekt. Jitai is een sleutelfactor bij het beoordelen van het groeipotentieel en het type lichaamsbouw dat de Koi zal ontwikkelen. Soms is het zo dat het jitai van dien aard is, dat er geen twijfel over bestaat dat er in het schoudergebied nog gewicht bij zal komen. Dat is goed. Het helpt je te begrijpen hoe de vorm van het lichaam zich zal ontwikkelen. Maar hoewel een duidelijke jitai heel belangrijk is, kan een Koi ook een te hoge rug hebben, wat hem een gedrongen uiterlijk geeft. Alles in de juiste verhoudingen dus. Onthoud bovendien dat jitai veelal minder prominent is bij koivariëteiten met een nogal altijd sterke invloed van de magoi, dus houd ook de genetische achtergrond van de vis in gedachte.

■ Ozutsu

De term ozutsu staat voor de staartaanzet, die dik en krachtig moet zijn. Echter, bij zeer kleine Koi is de beoordeling hiervan niet gemakkelijk. Dit omdat de staartaanzet bij deze jonkies vaak subtiel in de staartvin overgaat. Bij grotere Koi ga je het beste

voor een dikke ozutsu. Behalve voldoende volume moet deze ook enige diepte hebben, daar een korte staartaanzet de vrouwelijke vormen van een vrouwtjeskoi niet ten goede komt. Het zorgvuldig kiezen voor een Koi met een goede ozutsu helpt je een Koi te bemachtigen die een sterk en 'afgetraind' lichaam zal houden, zelfs wanneer het jumbo-porties benadert.

■ Vinnen

De vinnen moeten in verhouding staan met de rest van het lichaam, al worden relatief grote borstvinnen als positief beoordeeld. Kleine borstvinnen verdienen in ieder geval niet de voorkeur. De aanwezigheid van grote borstvinnen bewijst niet persé dat het om een mannelijke Koi gaat; het sexen van Koi op basis van de grootte van de borstvin is uitermate onnauwkeurig, zeker bij kleine Koi. Verzeker jezelf ervan dat de borstvinnen niet door een knik of kromming in één of meer van de vinstralen ontsierd worden. De staart behoort voorts in een rechte lijn uit het lichaam te ontspringen en mag zeker geen bochtje maken. Hetzelfde geldt vanzelfsprekend voor de algemene vorm van het lichaam.

■ Patroon

Selecteer een vis nooit alleen op basis van zijn patroon. Op de lange termijn leidt dit veelal tot pijnlijke teleurstellingen. Kwaliteit gaat namelijk vóór het patroon. Een vis met een aantrekkelijk patroon,>

BOVEN: Door je vijver bijvoorbeeld met polycarbonaatplaten te beschutten of overkappen, maak je het jezelf veel gemakkelijker en goedkoper om de vijver te verwarmen. Het dividend wordt uitbetaald in de vorm van spectaculaire groeieresultaten.

maar van een lage kwaliteit, zal je slechts tijdelijk plezier. Het duurt zelfs niet lang voordat je je interesse in zo'n vis compleet zult verliezen. Een slechte Koi evolueert niet, wordt nooit beter.

LINKSBOVEN: Deze Omosako Shiro Utsuri van 51 centimeter is een glansrijk voorbeeld van sumi-kwaliteit! Omosako kwalificeerde het zelfs als 'uniek'

Anderzijds is het zo dat wanneer je een Koi op basis van zijn kwaliteit selecteert, je zijn aanvallende patroon waarschijnlijk niet aantrekkelijk zult vinden. Maar wanneer het dier gaat groeien en als zodanig tot bloei komt in je vijver, zul je hem steeds meer gaan waarderen. Je hebt ongetwijfeld wel eens watertandend naar grote Koi gekeken. Wedden dat je hun patronen op jongere leeftijd verre van aantrekkelijk had gevonden? Bedenk bovendien dat sommige patronen een kleine Koi uitstekend passen, terwijl ze een grotere vis absoluut misstaan. Een 'bloemig' patroon met relatief veel wit kan een kleine Koi geweldig sieren, terwijl het met het groter groeien een steeds kalere aanblik geeft.

LINKSMIDDELEN: Wanneer je kleine Koi selecteert, zorg er dan voor dat de kop in verhouding is met de rest van het lichaam. Op latere leeftijd zullen de verhoudingen dan slechts zelden scheefgroeien. Kijk bij deze 73cm grote Showa eens goed naar het rode patroon. Kun je je voorstellen dat deze op jonge leeftijd nog vrij 'zwaar' oogde?

“Een ‘bloemig’ patroon met relatief veel wit kan een kleine Koi geweldig sieren, terwijl het met het groter groeien een steeds kalere aanblik geeft.”

Omgekeerd oogt een 'zwaar' patroon beter naarmate de Koi groter groeit. Hoe dat komt? Laten we als voorbeeld het patroon van een Kohaku nemen. Een denkbeeldige Kohaku met een continue hi-patroon (dat overigens niet persé de voorkeur heeft), dat relatief ver naar beneden doorloopt. Over de gehele lengte van de vis genomen, kruist het patroon de zijlijn verschillende malen. Bij kleine (< 20cm) vissen is zo'n patroon weinig aantrekkelijk, daar het schubbenjasje louter uit hi lijkt te bestaan. Maar wat gebeurt er als het visje groot groeit? Het patroon zal natuurlijk met de Koi meegroeien, zij het in mindere mate, maar tegelijkertijd zal de Koi ook sterk in volume toenemen. Een spectaculaire ontwikkeling wordt daarmee bewaarheid. Door de enorme breedtewinst wordt het patroon als het ware

KOI ABC

Maqoi: oerkarper

Nisai: tweejarige Koi

Sansai: driejarige Koi

omhoog geduwd, waardoor hier en daar ook de witte ondergrond zichtbaar wordt. Een ontwikkeling die het zware patroon van eerst in een heel ander perspectief plaatst. Koop daarom nooit jonge Koi met een perfect passend patroon, maar durf in de toekomst te kijken en ga voor de wat zwaarder getekende visjes. Koop je dezelfde visjes een paar jaar later, dan zijn ze vaak niet meer te betalen. De kwaliteit wordt dan door eenieder herkend.

■ Sumi & kwaliteit

De kwaliteit van het sumi (zwart) wordt vaak over het hoofd gezien. Het is in feite heel gemakkelijk om helemaal te gaan voor een 'veelbelovende' Showa met ruim onderliggend sumi. Maar sumi is meer dan dat alleen. Meer dan eens komt onderliggend sumi nooit aan het oppervlak. Omdat er vele sumi-types bestaan, houden we dit stuk zo simpel als mogelijk. Twee belangrijke woorden: 'honsumi' (uitmuntend, hoogglanzend zwart) en 'nabesumi' (dof en van een lage kwaliteit). Om het sumi bij een Koi op waarde te schatten, moet er in ieder geval één schub aanwezig zijn waarop het sumi volledig tot uitdrukking komt. Er vanuit gaande dat de Koi één schub heeft met noemenswaardig sumi, dan zal dit zeer 'zwart' en glanzend moeten zijn, en idealiter intenser van kleur in het centrum van de schub. In veel gevallen zijn de schubranden juist sterker van kleur - een indicatie dat het met het sumi niet helemaal snor zit. Dit is het type sumi dat vervaagt in stressvolle situaties. In het geval van 'kage' sumi geldt het volgende: voor het sumi dat vooraleerst in het centrum van de schubben tot uiting komt, is een mooie toekomst weggelegd. Het type sumi dat als netpatroon begint, en dus alleen de schubranden kleurt, blijft daarentegen een leven lang in het kage-stadium. Pas op voor Koi waarbij het sumi alleen zichtbaar is wanneer het op de rode patronen ligt. Beoordeel hier de sumi-kwaliteit nóg strenger dan je normaal al zou doen. Vergeet compleet hoe goed het sumi er op het rood uitziet, en concentreer je enkel en alleen op het sumi met een witte ondergrond.

Wanneer je een Shiro Utsuri selecteert, kan het helpen om de vis die je aantrekkelijk vindt te laten bowlen en vervolgens enkele minuten te wachten. Vervaagt het sumi onder invloed van stress? Zie dan

van de aankoop af, hoe aantrekkelijk het patroon ook is. Ga uitsluitend voor de exemplaren die hun grondkleur niet verloochenen.

■ Motoguro

Het motoguro, de zwarte aanzet van de borstvinnen, is ook iets om zorgvuldig aandacht aan te besteden. Met compleet zwarte borstvinnen loop je het risico dat deze voor altijd zwart blijven. Maar als het buitenste randje wit is, dan is de kans groot dat het uitgebreide sumi zich bij het finishen naar het centrum zal terugtrekken, zodat er een aantrekkelijke vinbasis ontstaat. Motoguro kan ook compleet andersom evolueren en schijnbaar uit het niets ontstaan. Zijn de borstvinnen wit, kijk dan goed naar de vinbasis of soms zelfs het aanhechtingspunt. Zit daar ook maar een klein beetje zwart, dan is er nog hoop.

■ Conclusie

Het doel dat ik voor ogen had bij het schrijven van dit artikel, is je dichterbij brengen bij die ene Koi waarvan je vele jaren plezier kunt beleven. Probeer het bovenstaande nochtans in het juiste perspectief te plaatsen. Kwaliteit kent natuurlijk zijn prijs. En als je budget niet zo groot is en toch kritischer bent geworden door het lezen van dit artikel, dan is de kans groot dat je voortaan meer moeite hebt om Koi te vinden die aan jouw eisen voldoen.

Goedkope Koi zijn nooit zomaar goedkoop. Omwille van een schoonheidsfoutje in welke vorm dan ook, omdat de Koi een nakomeling is van kleine ouderdieren en voor de exportmarkt is gekweekt, of omdat de kweker simpelweg weet dat er voor deze Koi geen glansrijke toekomst is weggelegd. Het is daarom van groot belang om bij de aankoop van een Koi naar de afkomst te vragen. En wees analytisch én realistisch in je zoektocht naar een nieuwe Koi - alles in de juiste proporties. <<

ONDER: Deze 45cm grote Kohaku is niet bepaald een Koi voor de toekomst. Wel is het een Koi die nù goed op koishows zou presteren. Het patroon is wat aan de bescheiden kant, maar net groot genoeg om Koi van deze lengte te sieren. Het patroon buiten beschouwing gelaten, kan er over de lichaamsbouw weinig verkeerd worden gezegd.

LINKSONDER: Een 49cm grote Shiro Utsuri met een veelbelovende toekomst. Kijk goed naar de beloftes van deze Koi: een sterke, brede kop, een goede botstructuur (waarvan de ruggengraat duidelijk zichtbaar is), en een prominente staartaanzet. Het sumi-patroon schept hoge verwachtingen, maar is nog lang niet 'af'.